

Tønsberg kommune

JournalpostID

18/20268

Saksbehandler:
Kristian Juel, telefon:
Kultur idrett og folkehelse

Av-og-til-kommune

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for kultur, idrett og folkehelse	10.04.2018	023/18
Utvalg for helse og omsorg	10.04.2018	021/18
Utvalg for oppvekst og opplæring	12.04.2018	023/18
Formannskapet	16.04.2018	043/18

Rådmannens innstilling

Tønsberg kommune inngår samarbeidsavtale med Av-og-til. Samarbeidet gjelder fra 2019.

10.04.2018 Utvalg for helse og omsorg:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.
Etter dette har UHO fattet slikt vedtak:

UHO- 021/18 Vedtak:

Tønsberg kommune inngår samarbeidsavtale med Av-og-til. Samarbeidet gjelder fra 2019.

10.04.2018 Utvalg for kultur, idrett og folkehelse:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enst. vedtatt.
Etter dette har utvalget fattet slikt vedtak:

UKIF- 023/18 Vedtak:

Tønsberg kommune inngår samarbeidsavtale med Av-og-til. Samarbeidet gjelder fra 2019.

Sammendrag:

Alkoholvettorganisasjonen Av-og-til tilbyr norske kommuner samarbeid om alkoholskadeforebyggende kampanjer og arbeid. Avtalen krever politisk behandling og tilslutning.

Innledning – hva saken gjelder:

Saken gjelder hvorvidt Tønsberg kommune skal inngå samarbeidsavtale med Av-og-til for slik å styrke kommunens alkoholskadeforebyggende arbeid.

Faktagrunnlag:

Det er mange både rent helsemessige og mer folkehelsemessige utfordringer knyttet til bruk av alkohol. Foruten helsemessige skader som påføres alkoholkonsumenten direkte, kan bruk av alkohol være en direkte eller indirekte årsak til et bredt spekter av sosiale skader og skader for tredjepart: barn som lider under foreldrenes alkoholbruk, fosterskader, ofre for promillekjøring, alkoholrelatert voldsbruk og negative konsekvenser for arbeidslivet, blant annet i form av sykefravær og tapt produktivitet. Forskning viser også en klar sammenheng mellom alkoholkonsum og vold. Jo mer man drikker og jo oftere man er beruset, desto mer sannsynlig er det at en utøver vold og/eller blir utsatt for vold.

Av-og-til er en kampanjeorganisasjon for alkoholvett – og altså ikke en totalavholdsforening. Ved å sette fokus på situasjoner der alkohol utgjør en særlig risiko eller kan være til ulempe for andre, ønsker organisasjonen å bidra til å redusere de negative følgene av alkoholbruk i samfunnet og gjøre hverdagen tryggere for alle. Slike situasjoner det settes fokus på er arbeidsliv, båt- og badeliv, graviditet, idrett og friluftsliv, livskriser, samvær med barn og unge og trafikk. Av-og-til har en bred forankring innen norsk frivillighet med nærmere 50 medlemsorganisasjoner i tillegg til andre samarbeidspartnere. Om lag 50 kommuner har inngått samarbeidsavtale med Av-og-til, såkalt Av-og-til Lokalt.

Av-og-til Lokalt er et samarbeid mellom Av-og-til og kommunen om praktisk, enkel og gratis alkoholskadeforebygging. Ved å fremme alkoholvett har man som mål å forebygge og redusere alkoholskader. Metoden er forankret i forskning på forebygging og lokalsamfunn og bygger på erfaringer fra lignende prosjekter i USA og Finland. Måten å jobbe på er evaluert av Universitetet i Tromsø.

Gjennom året gjennomfører Av-og-til ulike nasjonale holdningskampanjer, som hittil har fått bred oppmerksomhet. Kommunen oppfordres også til å distribuere disse kampanjene gjennom egne kanaler. Kampanjene kan dreie seg bruk av alkohol i fritidsbåt, i trafikken, i samvær med barn, innenfor idretten, under livskriser og generelt alkoholvett. Samtidig tilbyr Av-og-til ulikt materiell og tiltak som kan tilpasses og gjennomføres i de enkelte kommunene. Slike spesialtilpassete tiltak/kampanjer kan blant annet omhandle barn, foreldre og alkohol med filmer og informasjon i sosiale medier.

I tillegg til kampanjeformidling er to elementer i kommunesamarbeidet som rullerer fast årlig:

1. Nettverkssamling: Kommunens Av-og-til-koordinator/representant(er) møter andre i kommune-Norge som også jobber med alkoholforebygging, og har relevante foredrag og kursing.
2. Fokussuke: Et ekstratilbud til kommunen hvor Av-og-til sitt sekretariat retter sine ressurser til samarbeidskommunen spesielt. Tema for fokussuka varierer fra år til år.

Organisasjonen Av-og-til kan også tilby praktisk rådgivning i kommunens skjenkebevilgningssaker og alkoholvettrådgivning i kommunens kontakt med utelivsbransjen.

Som del av Av-og-til-samarbeidet må det utpekes en Av-og-til-koordinator innen kommunens administrasjon.

Av-og-til-samarbeid krever at det er fattet politisk vedtak om at slikt samarbeid bør inngås eller at slikt samarbeid er innarbeidet i ruspolitisk handlingsplan.

Rettslig grunnlag:

Tønsberg kommune har ingen forpliktelser til å inngå slik samarbeidsavtale.

Alkoholoven omhandler bestemmelser om omsetting av alkoholholdig drikk.

Folkehelseloven omhandler blant annet kommunens ansvar for å fremme folkehelsen og for å forebygge psykisk og somatisk sykdom og skade.

Forholdet til kommuneplanen:

6.2 MÅLSETTINGER OG STRATEGIER

H 1. Vi vil prioritere forebyggende - og helsefremmende tiltak og tjenester

Det skal skje gjennom:

- å satse på skade- og ulykkesforebyggende arbeid

Vurderinger:

Rådmannen er opptatt av at kommunen retter oppmerksomhet mot alkoholskader og fører et hensiktsmessig alkoholskadeforebyggende arbeid.

Tønsberg kommune har over lenger tid ønsket å tilrettelegge for sosiale og kulturelle arrangementer i kommunen og byen Tønsberg har blant annet opparbeidet seg nasjonal status som en attraktiv sommerby med varierte og bredt anlagte sosiale og kulturelle underholdningstilbud. Rådmannen ser at det i en slik sammenheng også er viktig for kommunen å fremme et tydelig alkoholskadeforebyggende arbeid uten at dette skal bli formanende eller i for sterk grad inngripende i den private sfæren.

Etter rådmannens vurdering er det alkoholskadeforebyggende samarbeidet og alkoholvett-samarbeid som organisasjonen Av-og-til tilbyr godt tilpasset og vil være en viktig videreutvikling og forsterkning av Tønsberg kommunens alkoholskadeforebyggende fokus.

Samtidig har Tønsberg kommune allerede veletablerte alkoholvett og alkoholskadeforebyggende tiltak knyttet til skjenkebevilgning og utelivsbransje. Her kan både nevnes sertifiseringsordningen Ansvarlig vertskap som fokuserer på nulltoleranse for overskjenking i utelivsbransjen og Bry deg uteliv hvor kommunen i samarbeid med politiet fokuserer på narkotikabruk og blandingsrus. Skjenkebevilgningen i Tønsberg kommune er også del av det aktive og velfungerende faglige nettverket Alkohol-team Vestfold.

Rådmannen har innhentet erfaringer fra andre kommuner i Vestfold som har innledet Av-og-til-samarbeid. Disse melder om positive virkninger og et økt alkoholvetffokus i kommunen.

Selv om Av-og-til-samarbeidet ikke påfører kommunen spesifikke økonomiske kostnader, ser rådmannen at oppfølging av Av-og-til-samarbeidet vil kreve en administrativ ressursinnsats. Rådmannen mener derfor at en slik koordinator-rolle bør drøftes og plasseres der den er mest hensiktsmessig. Samtidig må man sørge for at Av-og-til-koordinatoren har tilstrekkelig tid og ressurser til å fylle oppgaven på en god og hensiktsmessig måte. På bakgrunn av disse drøftelsene og nåværende ressursituasjon mener rådmannen det er for tidlig å innlede et slikt samarbeid umiddelbart og anbefaler derfor at Av-og-til-samarbeidet innledes fra 2019.

Alternative løsninger:

Tønsberg kommune inngår ikke Av-og-til-samarbeid.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen direkte konsekvenser.

Konsekvenser for næringsutvikling:

Gjennom Av-og-til-samarbeidet vil kommunen ta initiativ til samarbeid med blant annet utelivsbransjen om fremme av godt alkoholvett. Av-og-til-samarbeidet vil i utgangspunktet for øvrig ikke føre til endrete betingelser for utelivsbransjen og annen omsetting av alkohol.

Helse- og miljøkonsekvenser:

Av-og-til-samarbeidet er en godt utprøvd metode som skal forebygge og begrense alkoholskader.

Konsekvenser for folkehelse:

En kampanje som setter fokus på alkoholvett og på situasjoner der alkohol utgjør en særlig risiko eller kan være til ulempe for andre vil ha en positiv folkehelseeffekt.

Konsekvenser for barn og unge:

Av-og-til-samarbeidet vil ha et særlig fokus på alkoholbruk og alkoholvaner i samvær med barn og unge samt barn og unges alkoholbruk.

Konsekvenser for sammenslåingen Re og Tønsberg:

Ingen direkte konsekvenser. Re er ikke Av-og-til-kommune.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at Tønsberg kommune inngår samarbeid med alkoholvettorganisasjonen Av-og-til fra januar 2019.

Videre behandling:

Saken sluttbehandles i formannskapet.

Tønsberg, 21.3.2018

Mette Vikan Andersen
Kommunaldirektør

Magnus C. Martin
virksomhetsleder

